

" A.M.GJ. " SH.P.K.

PERMBLEDHJA JOTEKNIKE

(OBJEKTI I KROMIT "SHKOLLA – ZABELI")

HARTOI

"D.E.A. PROJEKT" SH P K

NENTOR 2023

PERMBAJTJA

- a) përshkrimin e qëllimit të projektit të propozuar;
- b) planimetrinë e vendndodhjes së projektit, ku të pasqyrohen në hartë topografike kufijtë e sipërfaqes, të shoqëruar me koordinatat sipas sistemit koordinativ GAUS KRUGE, fotografi dhe të dhëna për përdorimin ekzistues të sipërfaqes që do të përdoret përkohësisht apo përherë nga projekti, gjatë fazës së ndërtimit apo funksionimit të veprimtarisë;
- c) informacionin për qendrat e banuara në zonën ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar me fotografi dhe të dhëna për distancën e tyre nga vendndodhja e projektit të propozuar, si dhe përcaktimin e njësisë së qeverisjes vendore që administron territorin ku propozohet projekti;
- ç) skicat dhe planimetritë e objekteve të projektit dhe strukturave të projektit;
- d) përshkrimin e proceseve ndërtimore dhe teknologjike, përfshirë kapacitetet prodhuese /përpunuese, sasitë e lëndëve të para dhe produktet përfundimtare të projektit;
- dh) të dhëna për infrastrukturën e nevojshme për lidhjen me rrjetin elektrik, furnizimin me ujë, shkarkimet e ujërave të ndotura dhe mbetjeve, si dhe informacion për rrugët ekzistuese të aksesit apo nevojën për hapje të rrugëve të reja;
- e) programin për ndërtimin, kohëzgjatjen e ndërtimit, kohëzgjatjen e planifikuar të funksionimit të projektit, kohën e mundshme të përfundimit të funksionimit të projektit dhe, sipas rastit, edhe fazën e planifikuar të rehabilitimit të sipërfaqes pas mbarimit të funksionimit të projektit;
- ë) mënyrat dhe metodat që do të përdoren për ndërtimin e objekteve të projektit;
- f) lëndët e para që do të përdoren për ndërtimin dhe mënyrën e sigurimit të tyre (materiale ndërtimi, ujë dhe energji);
- g) informacion për lidhjet e mundshme të projektit me projekte të tjera ekzistuese përreth/pranë zonës së projektit;
- gj) informacion për alternativat e marra në konsideratë për sa i takon përzgjedhjes së vendndodhjes së projektit dhe teknologjisë që do të përdoret;
- h) të dhëna për përdorimin e lëndëve të para gjatë funksionimit, përfshirë sasitë e ujit të nevojshëm, të energjisë, lëndëve djegëse dhe për mënyrën e sigurimit të tyre;
- i) të dhëna për aktivitete të tjera që mund të nevojiten për zbatimin e projektit, si ndërtimi i kampeve apo rezidencave etj.;
- j) informacion për lejet, autorizimet dhe licencat e nevojshme për projektin, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/ licencimin e projektit.
- k) kopje të lejeve, autorizimeve dhe licencave që disponon zhvilluesi për projektin e propozuar, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/licencimin e projektit.

a) Përshkrimi i qëllimit të projektit të propozuar;

Projekti i propozuar ka për qëllim shfrytëzimin e mineralit të kromit në objektin “Shkolla-Zabeli” ,Bulqize, Qarku Diber dhënë nga Vendimin nr. 22, dt. 08.09.2023 të Keshillit Teknik Shkencor të SH.GJ.SH. për shndërrimin nga Leje Minerare të kerkim- zbulimit nr.1908 dt.09.04.2021, në Leje Minerare shfrytëzimi në objektin “Shkolla-Zabeli” Bashkia Bulqize, Qarku Diber me një sipërfaqe prej 0.994 km².

b) planimetria e vendndodhjes së projektit, ku të pasqyrohen, në hartë topografike, sipërfaqja e tokës së kërkuar, kufijtë e sipërfaqes së tokës së kërkuar, të shoqëruar me koordinatat sipas Sistemit Koordinativ GAUS KRUGE, të dhëna për përdorimin ekzistues të sipërfaqes së tokës që do të përdoret përkohësisht apo përherë nga projekti gjatë fazës së ndërtimit apo instalimit të pajisjeve;

Zona e kërkuar shfrytëzimi ndodhet në veri të qytetit të Bulqizës në afërsi të malit të Dhoksit. Zona në të cilën do të ushtrohet aktiviteti ka qenë leje Minerare kerkim – zbulimi e zotëruar nga shoqëria, ku ka punime dhe vertetuar rezerva të trupit xeheror të kromit. Në skajin verior të saj kanë qenë hapur me parë dy kanale gjeologjike të cilët kanë takuar disa shlire mineralit kromi midis dunitëve.

Relievi.

Zona ndodhet rreth 1000 m në veri të qytetit Bulqizës (në verilindje-lindje të qytetit të Ri, në territorin e Bashkisë Bulqizë). Majat më të larta të zonës, ndodhen në afërsi të majës së Kreshtës me lartësi 2100 m dhe në përgjithësi e gjithë zona është me lartësi nga 750- 1850 m mbi nivelin e detit.Relievi është malor dhe i thyer. Në zonë kalon një rrjet i dendur përroskash me prurje të jo të qëndrueshme uji. Vetë përroskat përvijojnë midis shpatëve malore relativisht të pjerrta dhe vështirësisht të kalueshme nga njerëzit dhe mjetet.

Klima

Zona në fjalë karakterizohet nga klima tipike kontinentale, me verë të shkurtër, të freskët e me reshje të pakta dhe dimër të gjatë, të ftohtë e me reshje të fuqishme dëbore. Reshjet në verë janë në formë shiu, shpesh me stuhi, mjaft tipike këto për zonat e thyera malore, mbi +1500 m, ndërsa në dimër janë në formë shiu dhe kryesisht dëbore, trashësia e së cilës shpesh kalon mbi 1m ose mbi 1,5m. Ajo fillon të bjerë që në fundin e muajit Nëntor dhe vazhdon pothuajse pandërprerje deri në muajin Mars. Ky territor rrihet pothuajse gjatë gjithë vitit, por veçanërisht në periudhën fundi të vjeshtës-fillimi të pranverës, nga erëra shumë të ftohta.

Temperaturat në verë arrijnë deri +25 grade C, ndërsa në dimër ato shkojnë deri në -10°C deri -20°C.

Zona ndodhet ne planshteten topografike te shkalles 1 : 25 000 me nomeklature: K-34-89-A-d (Vajkal-Bulqiza) me siperfaqe 0.994 km².

Koordinatat sipas: Albanian 1986/Gauss-Kruger Zona 4

KORDINATAT SIPAS GAUSS KRUEGER (6 degree zones)		
PIKAT	Y	X
1	4435011	4599501
2	4433860	4598900
3	4434286	4598052
4	4435332	4599099
S_K = 0.994 km²		

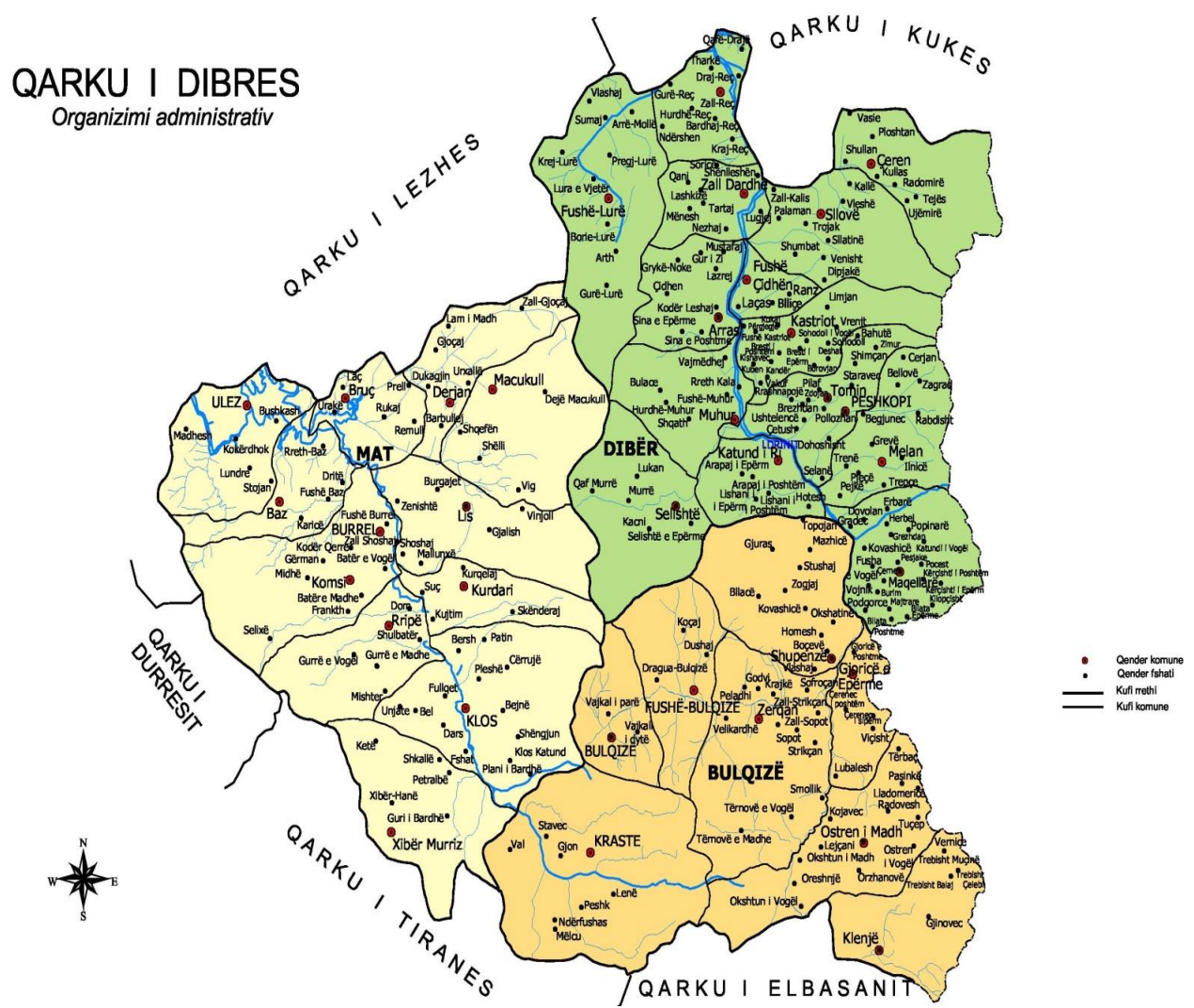
KORDINATAT SIPAS KRGJSH

KORDINATAT SIPAS KRGJSH		
PIKAT	X	Y
1	518343.3	4599098.9
2	517199.4	4598484.6
3	517635.2	4597641.7
4	518668.9	4598700.7
S_K = 0.994 km²		

Zona karakterizohet nga nje terren relativisht i aksidentuar me maja te thepisura me kuote mbi 1500m, veshtersisht te kalueshme, perrenj malore dhe shpate te pjerrta me mbi 30-40° pjerrresi. Lugina dhe shpate kumulative me deluvione, aluvione dhe koluvione me xhveshmeri te kufizuar.

c) informacionin për qendrat e banuara në zonën ku propozohet të zbatohet projekti, shoqëruar me fotografi dhe të dhëna për distancën e tyre nga vendndodhja e projektit të propozuar, si dhe përcaktimin e njësisë së qeverisjes vendore që administrojnë territorin ku propozohet projekti;

Siperfaqja e zones se kerkuar ndodhet ne Bulqize. Qendra me e afert e banuar, nga ku ka qene dhe eshte burimi kryesor i fuqise punetore te nevojshme eshte qyteti i Bulqizes si dhe komuna Kraste. Per aktivizimin e ketij objekti nuk do te mungojne specialistet ne fushen e shfrytëzimit. Zona, ne fjale, është një zone e zhveshur. Qendra me e afert e banuar është qyteti i Bulqizes, me rreth 2500 banore, nga ku do te sigurohet fuqia punetore e nevojshme për shfrytëzim. Objekti nuk pershkuhet nga ndonje rruge automobilistike por keto rruge ndodhen ne afersi te saj. Subjekti do te hape rruget e nevojshme per ne zonen me interes per dergimin e mjeteve te germimit dhe automjeteve te punes per shfrytëzimin e mineralit te kromit. Zona me interes per shfrytëzimin e kromit ndodhet ne pjesen veriore te kesaj leje. Nga ku subjekti do te hape nje rruge me nje gjatesi rreth 1500m per te aksesuar kete zone.

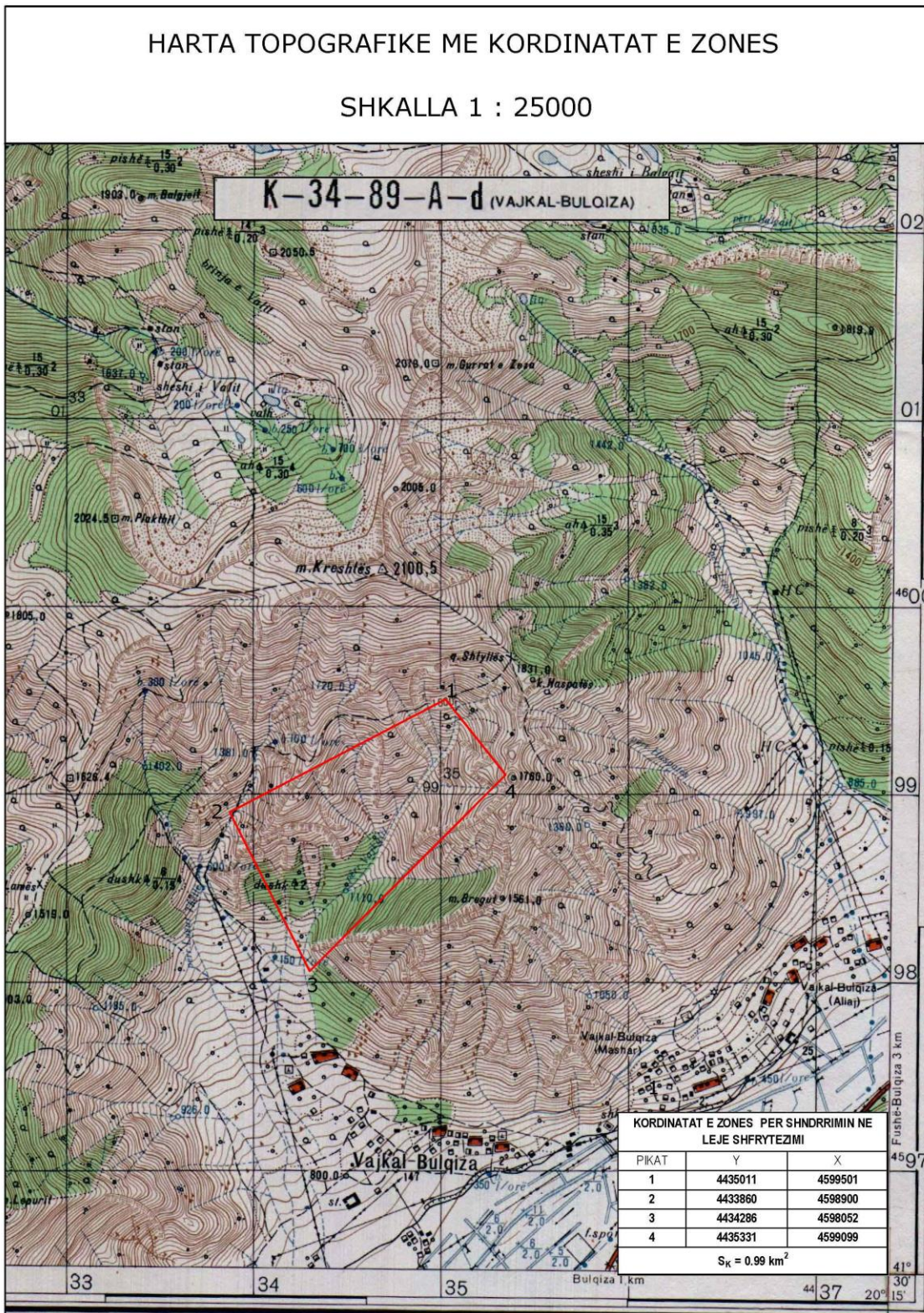

Zona e Bulqizes, nga ku do te sigurohet edhe fuqia punëtore për shfrytezimin e këtij objekti, është një zone me nivel te ulët ekonomik. Klima e ashpër, sipërfaqet e vogla te tokave bujqësore produktive si dhe infrastruktura ne tërësi e dobët, rënia e aktivitetit minerare etj., kane bere qe banoret e kësaj zone te lëvizin familjarisht drejt zonave te tjera te vendit si dhe ne emigracion jashte vendit.

Nder aktivitetet kryesore te popullsisë se kësaj zone, mund te përmendim: bujqësinë, blegtorinë, shfrytëzimin pyjor dhe përpunim druri, si dhe aktivitetin minerar.

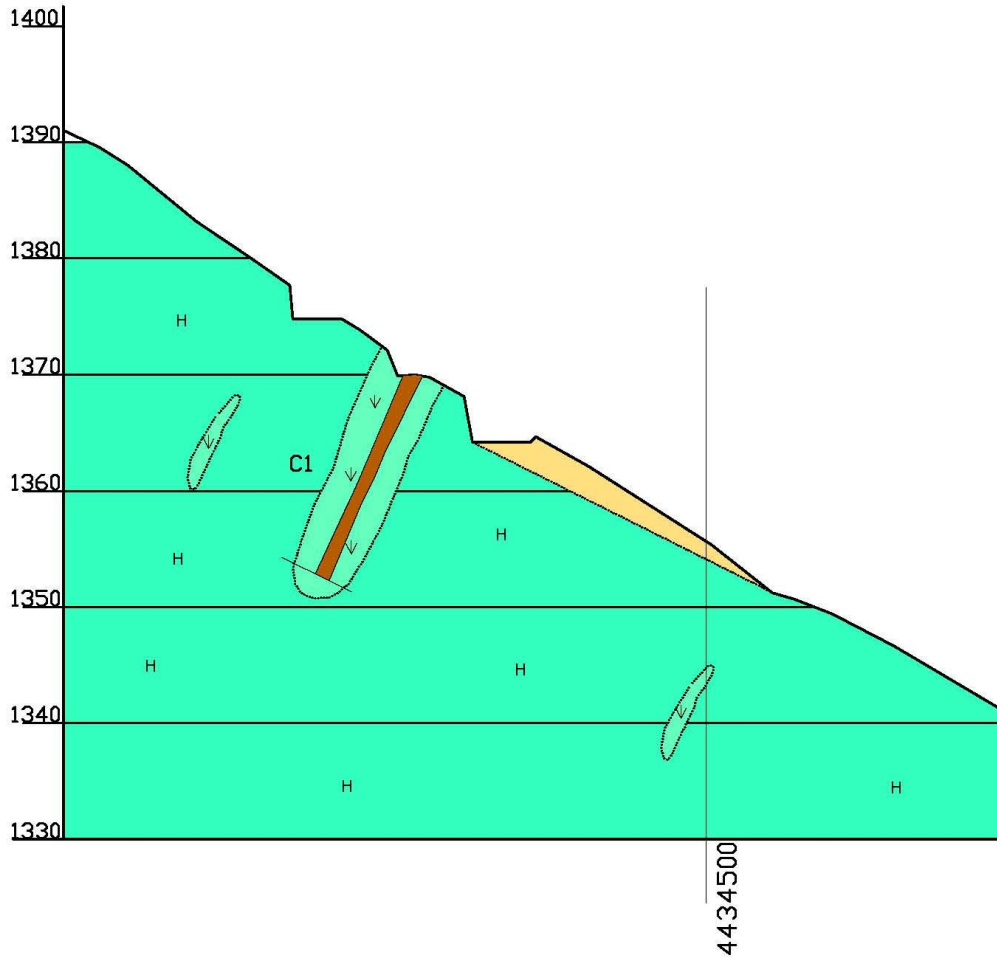
Një pjese e mire e banoreve është aktivizuar si punëtore dhe specialiste ne subjektet private, qe aktualisht, janë te pajisur me leje minerare shfrytëzimi ne ish sektorët e Batrës, si ne minierat Thekën, Krastë, Batër, Lugu i Gjatë, Liqeni i Sopëve, Fushë-Lopë, etj.

ç) skicat dhe planimetritë e objekteve të projektit dhe strukturave të projektit;

PRERJA - 1
Objekti "Shkolla - Zabeli"
Pika e mineralizuar 193-3/1 (trupit nr.2)
Shkalla 1 : 500

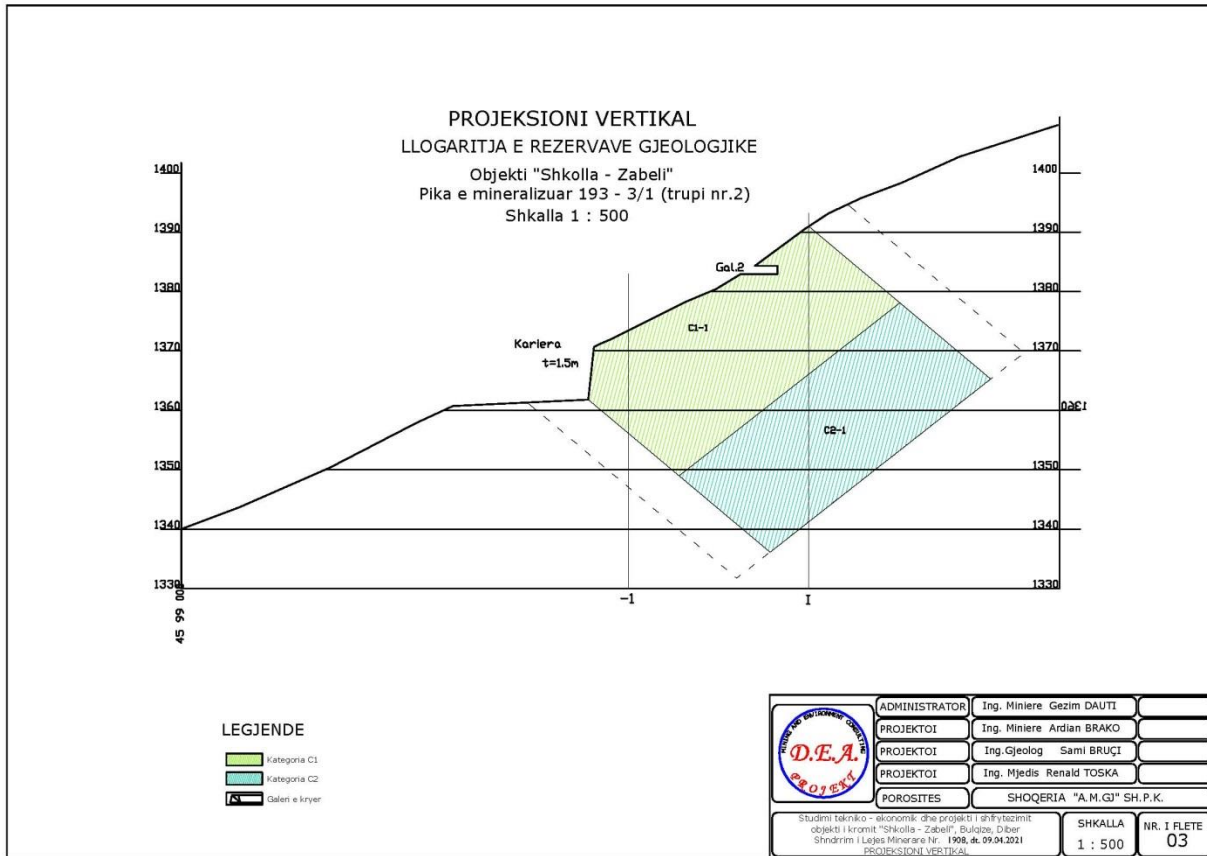
Az = 85° →

LEGJENDE

- Proluvione
- Dunite
- Harcburgite
- Kufi gjeologjik
- Galeri e projektuar
- Aksi i trupit xeheror

	ADMINISTRATOR	Ing. Miniere Gezim DAUTI	
	PROJEKTOI	Ing. Miniere Ardian BRAKO	
	PROJEKTOI	Ing. Gjeolog Sami BRUÇI	
	PROJEKTOI	Ing. Mjedis Renald TOSKA	
	POROSITES	SHOQERIA "A.M.GJ" SH.P.K.	
Studimi tekniko - ekonomik dhe projekti i shfrytëzimit objekti i kromit "Shkolla - Zabeli", Bulqize, Diber Shndërrim i Lejes Minerare Nr. 1908, dt. 09.04.2021 <small>DDFD1A_1</small>		SHKALLA 1 : 500	NR. I FLETES 03

d) përshkrimin e proceseve ndërtimore dhe teknologjike, përfshirë kapacitetet prodhuese / përpunuese, sasi të lëndëve të para dhe produktet përfundimtare të projektit;

Per sa i perket ndertimit te objekteve siperfaqesore, ne zonen e kerkuar per shfrytezim eshte vendosur nje kontenier me funksion zyra dhe ambiente te tjera si garderoab, magazine materialesh etj..

Sistemi i shfrytezimit nentokesore dhe treguesit tekniko ekonomik te tij

Ne zgjedhjen e sistemit te shfrytezimit me galeri nenkati jane marre ne konsiderate kushtet tekniko – minerare si fortësia e shkëmbinjve rrethues dhe vete minerali, prania e tektonikave te paperfillshme, trashësia mesatare e trupit mineral 0.8 m dhe kendi i renies se trupit mesatarisht 75°. Praktikisht eshte zbatuar sistemi i shfrytezimit me galeri nenkati i perdorur gjeresisht ne minieren e Batres.

Elementet kryesore te sistemit te shfrytezimit

- Gjatesia e bllokut	45 ml
- Lartesia e nenkatit	8 ml
- Seksioni i nenkatit	3.2 m ²
- Seksioni i oxhaqeve (duçkave)	2.2 m ²
- Sasia e rezervave ne bllok	1014 ton
- Humbjet e mineralit	8%
- Rezervat e nxjerrshme	912 ton
- Metrazhi punimeve minerare ne bllok	222 ml
- Metrazhi i punimeve minerare per 100 ton	20.5 ml
- Cilesia e mineralit ne bllok	39.5% Cr ₂ O ₃
- Koeficienti i verferimit	8%
- Cilesia e mineralit te nxjerre mesatarisht	36 – 38% Cr ₂ O ₃

Ne kete objekt minerali dhe sterili do te nxirren nga nentoka nga rrjeti I punimeve horizontale ekzistuese dhe ato te projektuar.

Procesi i rrezimit. Percaktimi i mjetit te rrezimit.

Mbeshtetur ne pervojen e deritanishme te grumbulluar gjate hapjes se punimeve minerare neper objektet e kromit. do te zbatohen pasaportat e shpim plasjes me te cilat eshte punuar deri tani ne minierat e kromit dhe qe jepen ne vizatimet bashkelidhur ketij studimi.

Thellesia e birave, ne hapjen e punimeve minerare do te jete 1.15-1.20 m, me diameter Ø 42 mm. Numri i birave ne balle per punimet horizontale (sipas fortesise se formacioneve shkembore dhe seksioneve) do te jete 10-13. Me lende plasese (dinamit) mbushet rreth 1/3 -2/3 e gjatesise se bires, ndersa 2/3-1/3 e saj taposet me argjile. Konsumi specifik varion sipas seksionit dhe fortesise dhe eshte rreth 2.03 deri 2.34 kg/m³. shiko pasaportat e shpim plasjes per punimet horizontale (vizatimet) Ngarkesa me lende plasese. per birat e prerjes do te jete 14 % me shume se ne birat e konturimit. Birat e dyshemese jane 14% me te ngarkuara se birat e konturit te barabarta me birat e prerjes. Dispozicioni i birave te prerjes do te jete pyramidal, me largesi birash 70 -80 cm dhe kend 75°, ndersa birat e konturit do te behen me kend (80-83°). Per punimet e pjerreta (oxhakët) me seksion (1.3x1.3 ose 1.5x1.5 m), jane parashikuar te behen 7 bira (sipas fortesise se farmacioneve shkembore dhe seksionit) me thellesi 1.2 m (shih vizatimin perkates). Konsumi specifik eshte 2.13 kg/m³. Birat e prerjes ngarkohen 33% me shume se birat e konturit. Dispozicioni i birave eshte piramidal. Kendi i birave te prerjes eshte 80°, ndersa i birave te konturit 82°. Gjate zbatimit do te eksperimentohet, ne kushte konkrete. nje percaktim sa me efikas i pasaportave te shpim-plasjes, per te patur tregues sa me te mire ne shpimin e birave e rrezimin e mineralil dhe kosto sa me te ulet.

Per rrezimin e mineralil ne frontet e shlytezimit do te perdoren bira me thellesi 2-2.5 m. Ata do te behen me çekiç shpues te zakonshem. te vendosur ne mbajtese pneumatike. Dispozicioni i tyre do te jete ne forme freskorje dhe do te vendosen ne dyshemene e trupit kromitik, afer kontaktit krom gure.

Per shpimin e birave, si ne procesin e avancimit te punimeve minerare dhe ate te shfrytezimit do te perdoren çekiçe shpues pneumatike me kollone mbajtese. Meqenese volumi i punimeve qe

parashikohet se do te kryhet eshte i vogel. dhe ne vitet e para do te punohet vetem me nje front, gjykohet se procesi i shpimit realizohet me nje çekiç. Gjithsesi per te shmangur difektet qe mund te ndodhin duhet mbajtur edhe nje çekic rezerve ne gjendje pune.

Sipas kushteve gjeologjike. minerare dhe te organizimit te punes, ne miniere parashikohet te punohet vetem ne nje deri ne dy fronte, qofte ky ne avancimin e punimeve apo ne procesin e shfrytezimi, pra do te jete ne pune njeheresh vetem nje çekiç shpues, i cili konsumon 3.5 -3.5m³/minut ajer te komprimuar. Bazuar ne sa me sipër, nevojat per ajer te ngjeshur do te jene sebashku me humbjet 4m³/min. Lidhja e e kompresorit me pajisjet e shpimit neper frontet e punes do te behet me tubo ajri me diameter = 1.5 polçe gome qe minimizojne humbjet, ose Ø 40 mm, te cilat durojne presion deri 10 bar.

Rrezimi i mineralit me bira marteli

Parametrat e rrezimit jane:

- Thellesia e birave	2.5 m
- Diametri i bires	36 – 42 mm
- Thellesia e mbushjes	1.25 m
- Thellesia e Taposjes	1.25 m
- Sasia e lendes plasese ne nje bire	1.2 kg
- Sasia e mineralit te rrezuar nga nje bire	4.8 ton
- Konsumi specifik i L.P	0.25 kg/ton
- Kendi i pjerresise se birave	70 – 75°

Ngarkimi i mineralit me lopate e llamarine te shtruar ne frontin e ngarkimit.
Transporti nga nje cift vagonistesh per ne stoqet e depozitimit ne siperfaqe.

Procesi i ngarkimit ne front

Ngarkimi i mineralit dhe sterilit do te jete i pamekanizuar. Ai do te behet me lopata dore me krahe, ashtu siç veprohet aktualisht ne te gjitha objektet minerare te kromit me te tilla kapacite. Transporti n/tokesor per ne sheshet siperfaqesore te depozitimit si i mineralit dhe i sterileve do te behet me vagona me kosh te kthyeshem.

Sterili do te depozitohet ne sheshet e caktuara, brenda territorit te lejes. Minerali do te depozitohet ne sheshin e depozitimit, qe do te ndertohet ne hyrje te galerise se re 40. Aty do te behet edhe e homogjenizimi i tij dhe prej atje, do te ngarkohet me fadrome me kapacitet kove 1.5 m³ te blere nga shoqeria apo te marre me qera nga te trete, neper automjete per t'u transportuar deri ne destinacionin e shitjes, po me te trete. Seleksionimi do te behet me dore ne sheshin e depozitimit te mineralit dhe gjate procesit te ngarkimit.

Transporti i brendshem.

Transporti i mineralit dhe sterilit do te behet ne front per gravitet pasi pjerresia e trupit xeheror e lejon nje variant te tille. Nga fronti deri ne dalje te galerise 40 minerali do te transportohet me vagona 0.86m³.

Ajrimi i punimeve

Gjate aktivitetit të shfrytezimit, në periudhën para marrjes së licenses nga subjekti në këto zone janë kryer punime të shumta nga ish-Miniera "I I Heronjte" Biter, të cilat ndikojnë në mënyrë të dukshme pozitivisht në ajrimin e minierës.

Gjate punimeve të hapjes lidhja e tyre me hapsirat e shfrytezimit si dhe fakti që nuk do të hapen punime të pjerta apo vertikale gjatë këtij aktiviteti, e bëjnë të lehtë dhe pa probleme ajrimin e fronteve.

Punimet minerare, të cilat janë në gjendje relativisht të mira dhe të pashembura, bëjnë të mundur kalimin e rrymave të ajrimit nga nivelet e poshteme të punimeve në nivelat e më sipërme.

Marja e masave të pastrimit të punimeve kryesore, riparimet dhe ringritjet e ndryshme do të mundësojnë mbajtjen në kontroll të një regjimi të vazhdueshëm të ajrimit të minierës së dhe do të krijohet premisa për nderhyrje të ndryshme sipas nevojës për disiplinimin e rrymave të ajrit.

Ajrimi i punimeve kryesore të hapjes dhe punimet e projektuara do të bëhen duke përdorur ventilatore lokale në mënyrë shtytëse të ajrit të pastër që do të thithet nga jashtë dhe nëpërmjet tubave të gomuar të ajrit (me diametër 400mm) do të shkojë në frontet e parashpenies së punimeve kapitule të reja deri në largësi 8 – 10 m.

Shpejtësia e levizjes së ajrit në punime (0.8m/s deri 1.15m/s) është konform rregullave të teknikes së sigurimit në minierë (me e madhe se 0.25m/sek). Rezistenca e sistemit të vlerësuar indirekt është rreth 0.035 kilomiurg.

Furnizimi me ajer të ngjeshur

Sipas organizimit të punës, në minierë parashikohet të punohet në fronte shembjeje, pra do të jenë në punë vetëm dy cekic shpues me nga 3.5m³ ajer në minutë. Për sa më sipër nevojat për ajer të ngjeshur do të jenë për 7-8 m³/minutë. Për furnizimin me ajer të ngjeshur të pajisjes së shpimit do të duhet një motokompresor me prodhimtari 10 m³ minutë, i cili do të vendoset tek hyrja e galerisë. Për lidhjen e kompresorit me pajisjet e shpimit do të nevojiten edhe rreth 300 ml tuba ajri me Ø 2 polce.

Shpimi i lagur,

Punimet e shpimit do të kryhen me cekic shpues me goditje e rrotullim me peshe relativisht të lehtë që shpojnë në tjetësi deri në 4 ml me diametër 38 deri në 42 mm.

Për të eliminuar pluhurin që krijohet gjatë punës i rekomandohet shoqërisht vendosja e shpimit të lagur i cili i eliminon ato. Ky do të realizohet me vendosjen e bombulave të përgatitura që më parë, të cilat janë të pajisura me dalje ajri dhe uji me saracineska ½ polic. Ajri i komprimuar futet në bombulë, i cili detyron ujin të dalë nga bombula për tek cekic shpues. Bombula do të vendoset në anë të galerisë, në një vend të zgjeruar që të mos ngushtojë seksionin e punimit dhe në anën e tubacioneve të ajrit, të komprimohet. Tubacionet e ajrit dhe të ujit do të jenë ½ polic.

Fuqia punëtore dhe specialistet do të sigurohet nga zona e Bulqizës mbasi ato janë me përvojë në profesionet që trajtojnë me sipër.

Armatimi i punimeve

Sic u theksua fortesia e shkembinjve anesore dhe e mineralit eshte e madhe rreth 7 qe tregon se nuk lind nevoja e armatimit.

Jane te armatosura hyrjet e punimeve ne distance deri 10 m si dhe punimet qe kryhen neper trup ne afersi te siperfaqes, segmentet e galerive ne zona tektonike, degezimet dhe kryqezimet e punimeve. Per te rritur sigurine ne pune, punimet vertikale nuk jane hapur direktne tavanin e galerise por ne traversa.

Per cdo 25 m² hapësire te krijuar jane lene celiqe mbrijtes ne siperfaqe 3 m², duke rritur sigurine ne pune dhe zvogelimin e hapit te shembjes se tavanit te trupit.

Drejtimi i shfrytezimit eshte zgjedhur (nga kufiri i zones se mineralizuar drejt siperfaqes).

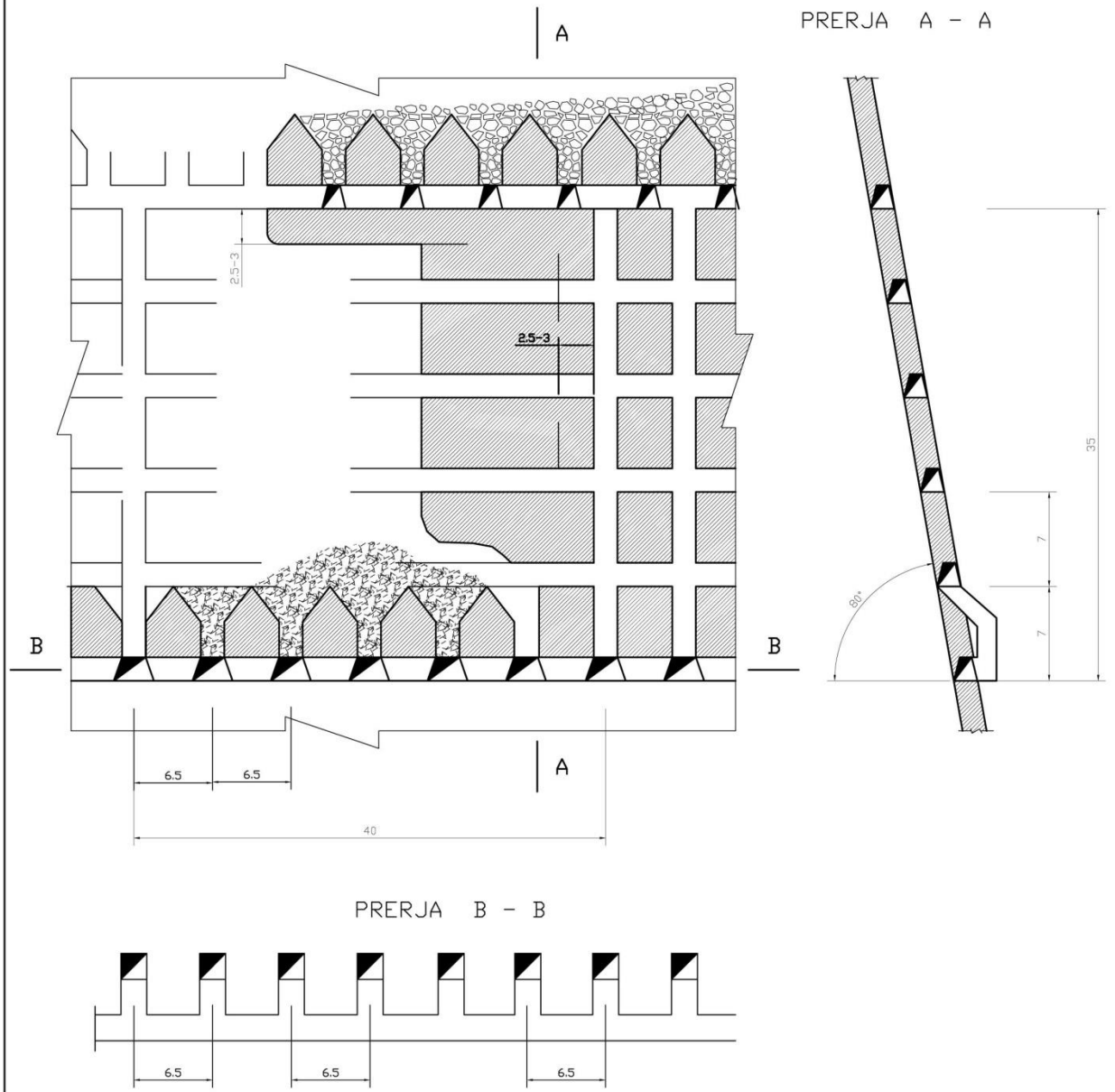
Parametrat kryesore te punimit (oxhakut)

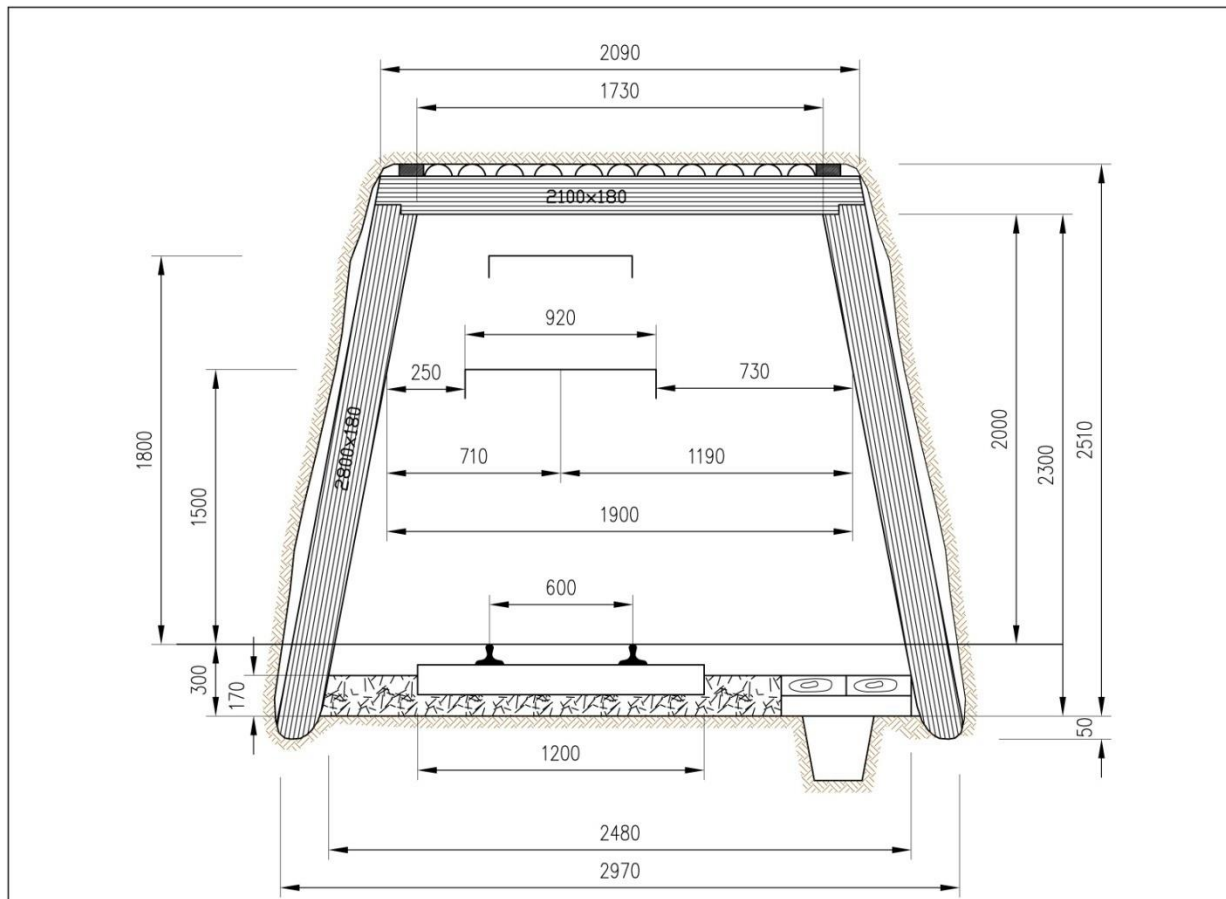
• Seksioni i punimit	2.25 m ²
• Numri i birave	5
• Thellesia e birave	1-1.2 ml
• Koeficienti i shfrytezimit te bires	0.83
• Hapi i avancimit	0.83 ml
• Konsumi specifik	1.4 kg/m ³
• Lloji i lendes plasese	dinamit
• Lloji i kapsollave	Te zakonshem
• Koeficienti i shkriferimit	1.5
• Volumi i materialit te rrezuar	3.4 m ³
• Numri i vagonave 0.33 m ³	11
• Numri i kapsollave	8
• Metrazhi i fitilit	10 ml
• Seksioni ne drite	1.5 m ²

Parametrat kryesore te punimit (galeri nenkati)

• Galeria e nenkatit eshte hapur neper trup me keto parametra kryesore:	
• Seksioni i punimit ne avancim	4.2 m ²
• Fortesia e shkembit	7
• Numri i birave ne balle	8
• Thellesia e birave	1 m
• Koeficienti i shfrytezimit te bires	0.92
• Hapi i avancimit	0.92 ml
• Lloji i lendes plasese	dinamit
• Lloji i kapsollave	Te zakonshem
• Konsumi specifik i L.P	1.2 kg/m ³
• Konsumi per nje plasje i L.P	3.8 kg
• Koeficienti i shkriferimit	1.5
• Volumi i materialit te rrezuar	4.5 m ³
• Numri i vagonave 0.33 m ³	13
• Numri i kapsollave	8 cope
• Metrazhi i fitilit	16 ml

SISTEM SHFRYTEZIMI ME GALERI NENKATI
(Pa horizont ricoptimi)
Shkalla 1 : 500

Sistami i shfrytezimit me kariere

Zgjedhja e sistemit të shfrytezimit është kompleksiteti i punimeve të hapjes, përgatitjes, zbulimit dhe shfrytezimit të mineralit sipas një programimi dhe pa rreziqe për jetën e njerezve. Sistemi i zgjedhur i shfrytezimit siguron :

- Nxjerrjen në volum të cilësi të mineralit që kërkohet për tu prodhuar në ditë, muaj e vite me leverdi ekonomike e siguri maksimale në punë
- Efektivitet të lartë të shfrytezimit të vendburimit dhe përcakton tipin e mjetit të ngarkimit, transportit, përmesat e karrieres, elementet kryesore gjeometrik, si dhe treguesit tekniko – ekonomik të punës në karriere.

Në zgjedhjen e sistemit të shfrytezimit të këtij vendburimi janë marrë në konsideratë :

- Konditat tekniko - minerare të vendburimit,
- Menyra e ngarkimit, transportit dhe depozitimit të mbulesës në zbulim
- Menyra e ngarkimit dhe transportit të mineralit në brendësi të karrieres dhe jashtë saj
- Mjetet e ngarkimit që parashikohen të përdoren në zbulim dhe prodhim
- Menyra e rrezimit të mineralit

Bazuar ne faktoret e mesiperm shfrytezimi i ketij objekti do te behet duke aplikuar sistemin e shfrytezimit me transport.

Sistemi i shfrytezimit me transport eshte universal, pasi pershtatet me shtrirjen e vendburimit, relievit te siperfaqes dhe fortesise te shkembjenve.

Skemat teknologjike e sistemit te shfrytezimit me transport jane te ndryshme, por ne kete objekt rekomandohet perdorimi i skemes se shfrytezimit me transport me automjete per zhvendosjen e mbuleses se padobishme per ne sheshet e depozitimit dhe mineralit ne destinacionin e perpunimit.

Elementet kryesore te sistemit jane :

- *Lartesia e shkalleve*
- *Gjeresia e hyrjes*
- *Gjatesia e bllokut*
- *Kendi i pjerresise se shkalleve te punes*

Elementet e sistemit jane percaktuar duke marre ne konsiderate kushtet gjeologo – minerare, kushtet teknike dhe arritjet ne teknologjine e prodhimit, te mjeteve te shpimit, ngarkimit, transportit etj. Qe sistemi te jete sa me efektiv kerkohet qe te sinkronizohen ne momentin e zgjedhjes tipi dhe karakteristikat e mjetit te shpimit, ngarkimit dhe transportit ne menyre te tille qe kryerja e njerit proces te mos pengoje ne kohe proceset e tjera.

Eshte pranuar qe lartesia e shkalles te jete 10 m, dhe shpati i shkalles te kete pjerresi 70 - 72°, si rrjedhoje edhe pjerresia e puseve te shpimit do te jete 70 - 72°.

Gjeresia e shesheve te punes pranohet 30 – 35 m, duke plasur njeheresh ngarkesat ne disa rradhe pusesh. Para plasjes se minave, qe si rregull konsiderohen plasje masive, masa e shkruferuar ka nje perhapje nga 15 – 20 m deri ne 30 metra e mjaftueshme si sasi per pune pa nderprerje te ekskavatorit. Ne cdo shkalle puna eshte e pavarur nga puna ne nje shkalle tjetere per nxjerrjen e mineralit. Pra shfrytezimi mund te organizohet ne dy, tre ose me shume shkalle njekohesisht duke respektuar distancat e rregullores se sigurimit teknik, qe diferencon avancimin e nje shkalle me siper ne relacion me shkallen me poshte. si rregull balli i shkalles se siperme duhet te jete 15 – 20 m me i avancuar se balli i shkalles me poshte.

Automjetet qe do te transportojne mineralin dhe mbulesen e padobishme afrohen me rruge unazore. Ato do te kene aftesi transportuese 15 – 30 ton dhe levizin me shpejtesi mesatare 20 km/ore me ngarkese me rruge ne zbritje ne drejtim te shesheve te depozitimit ose ne drejtim te konsumatorit.

Per te ulur ne minimum vonesat ne ngarkim, transport, shkarkim si dhe vonesat gjate rruges, drejtuesi teknik i punimeve harton skemen teknologjike te proceseve te punes duke paracaktuar (normuar) kohen per kryerjen e cdo operacioni pune, sic jane : afrimi i mjeteve prane ekskavatorit ngarkimi, transporti, shkarkimi, shpimi i puseve te minave, mbushja me lende plasese, shperthimi etj. Eshte projektuar qe te gjitha proceset e punes te jene te mekanizuara.

Zbatimi sa me rigoroz i kryerjes se proceseve teknologjike ndihmojne ne organizimin e prodhimit ne kariere dhe sigurojne permiresimin e treguesve baze te sistemit te shfrytezimit me transport.

Rritja e efektivitetit te sistemit kerkon zbatimin e nje disipline te rrepte teknike ne pune, sherbimet operative dhe riparimet kapitalesipas nje grafiku te hartuar me pare, sigurimi i fronteve rezerve te punes ne kariere, furnizimi i rregullt me materiale teknike si mjete pune, pjese ndrrimi rezerve etj.

Elementet e sistemit te shfrytezimit

Lartesia e shkalles

Lartesia e shkalles percaktohet duke marre parasysh sigurine ne pune, vetite fiziko – mekanike te shkembenjve, tipin e mjetit te rrezimit, ngarkimit dhe transportit qe do te perdoret.

Me rritjen e lartesisë se shkalles, pakesohet numri i shkalleve ne karriere, shkurtohet gjatesia e pergjithshme e rrugeve te transportit, ulet kostoja per mirembajtjen e tyre, rritet prodhueshmeria e ekskavatorit si rezultat i uljes se numrit te zhvendosjeve se tyre ne frontin e punes, shkurtohet vellimi i punimeve te shpimit ne saj te rritjes se largesisë ne mes puseve te shpimit.

Rritja pa llogari e lartesisë ne shkalle krijon rrezikun e rreshqitjes se shpateve te shkalles, dhe rritjen e numrit te blloqeve qe i nenshtrohen procesit te ricoptimit.

Ne rastine e shfrytezimit te shkembenjve me fortesi mbi mesatare, me shkrikerim paraprak, lartesia e shkalles mund te jete me e madhe se lartesia e kapjes se ekskavatorit, por jo me shume se 1.5 here lartesia e kapjes se koves se ekskavatorit. Ne rastin konkret lartesia e shkalles eshte pranuar 10 m, qe eshte e rekomandueshme nga literatura per vendburimet qe shfrytezohen ne shpate mali te pjerreta.

I rekomandohet shoqerise qe ne funksion te mjetit te shpimit, ngarkimit, dhe transportit te ndryshoje lartesine e shkalles nga 10 m ne 15 deri 20 meter duke e shoqeruar kete ndryshim me pasaportat teknike perkatese.

Gjeresia e sheshit te punes ne shkalle

Ne rastin e perdorimit te transportit automobilistik mund te llogaritet :

Ne rastin kur automjeti e ben kthesen ne ane te ekskavatorit gjeresia minimale e sheshit te punes diktohet nga :

- A – gjeresia e hyrjes se ekskavatorit
- C – largesia ndermjet buzes se poshteme te mases se shkrikeruar te shkembit ose buzes se poshteme te shkalles dhe aksit te rruges se levizjes se automjeteve
- R – rrezja e ktheses se automjeteve
- C_1 – largesia nga aksi i rruges deri te linja e shembjes se mundeshme te shkalles (brezi i sigurise)
- B - Gjeresia e brezit te sigurise mbi te cilin ndalohet vendosja e paisjeve te shpimit, transportit dhe ngarkimit

$$L_1 = A + C + 2R + C_1 + B$$

$$A \leq 1.5 R_{ke} = 11 \text{ m}$$

$$C = K/2 + 1 = 3/2 + 1 = 2.5$$

K – Gjeresia e karrocise se mjetit te transportit e pranuar 3m

$$R = 1.2 R_{min} = 1.2 \times 10 = 12 \text{ m}$$

R_{min} – rrezja minimale e kthimit e pranuar 10 m

$$C_1 = K/2 + 1.5 = 3/2 + 1.5 = 3 \text{ m}$$

$$B = H(\cot\beta + \cot\alpha) = 10(0.509 + 0.364) = 1.45 \text{ m}$$

H – lartesia e shkalles

β – kendi i qendrueshmerise se shpatit i pranuar 63°

α – kendi i pjerresise se shpatit te shkalles i pranuar 70°

ne perfundim kemi:

$$L_1 = A + C + 2R + C_1 + B = 11 + 2.5 + 24 + 3 + 1.65 = 44.95$$

Gjeresia e hyrjes ne transhe

Gjeresia e hyrjes ne shkembenj te forte varet nga numri i rradheve te puseve te minave, i cili ne rastin e ketij projekti rekomandohet te jete dy ose tre. Per vendosje te puseve ne nje rradhe, gjeresia e hyrjes ne masiv eshte e barabarte me vijen e rezistences me te vogel marre ne dysHEME te shkalles. Ne rastin e ketij projekti kemi :

$$A = W + (n - 1) L_1 \quad \text{ku :}$$

W – vija e rezistences me te vogel

W_1 – largesia ndermjet rradheve te puseve ($W_1 = a$)

a – largesia ndernjet puseve te minave ($a = mw$)

m – koeficienti i afrimit te ngarkeses se minave, ne rastin konkret pranohet 0.6 – 0.8

gjeresia e brezit te shkriferuar fillon nga buza e poshteme e shkalles ne te cilen plasin minat, deri ne afersi te aksit te rruges ku levizin mjetet e transportit dhe percaktohet me matje te drejtperdrejte ose llogaritet :

$$X = A \left(2K_{sh} \frac{H}{h} - 1 \right) \quad \text{ku :}$$

K_{sh} - koeficienti i shkriferimit te shkembenjve

H – lartesia e shkalles

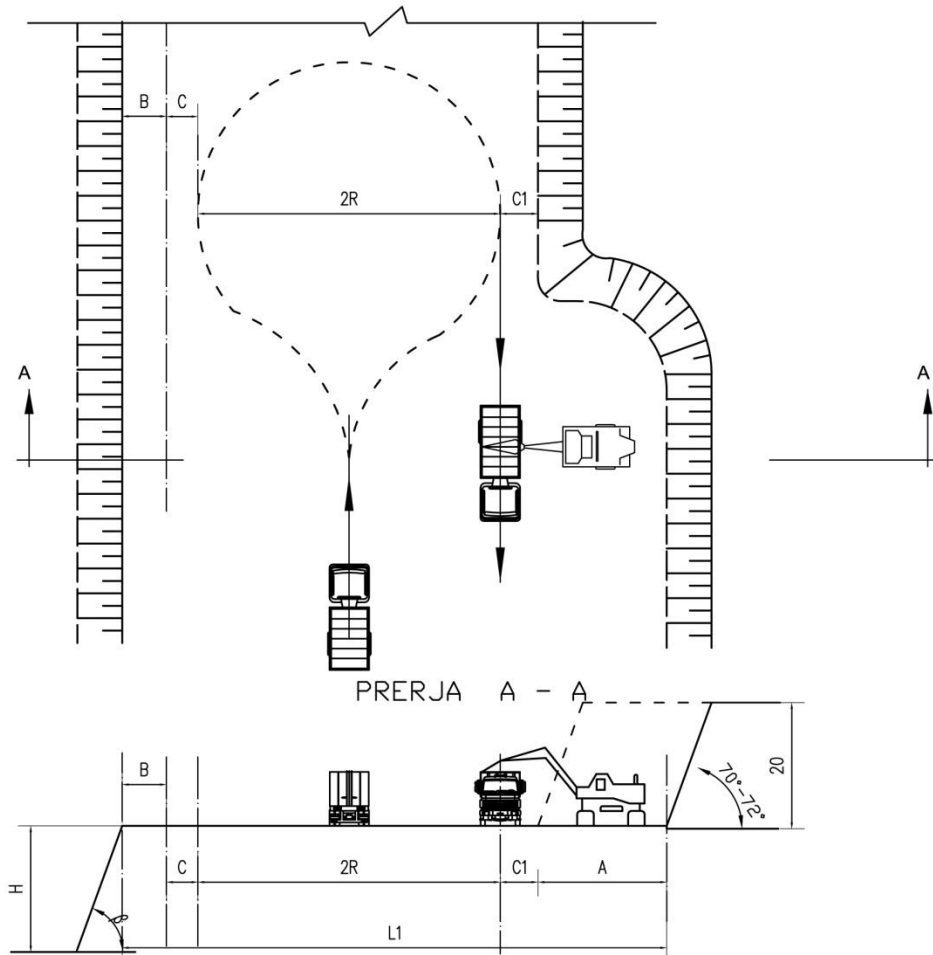
h – lartesia e mases se shkriferuar pas plasjes se minave ($h = 0.8 - 0.9$)H

Largesia nga buza e poshteme e mases se shkriferuar ose buzes se poshteme te shkalles dhe aksit te rruges se levizjes se auomjeteve llogaritet :

$$C = \frac{K}{2} + l \quad \text{ku :}$$

K – gjeresia e karrocercise se automjetit

SKEMA GJERESISE SE SHESHIT TE PUNES KUR AUTOMJETI
 KTHEHET NE ANE TE EKSKAUTORIT
 Shkalla 1 : 200

L1 - Gjeresia e sheshit te punes ne shkalle

$$L1 = A + C + 2R + C1 + B$$

A - Gjeresia minimale e punes ne hyrje

C1 - Largesia ndermjet buzes se poshteme te shkalles dhe aksit te rruges se levizjes se automjetit

R - Rrezja e ktheses se automjeteve

C - Largesia nga aksi i rruges deri linja e shembjes se mundeshme te shkalles

B - Gjeresia e brezit te sigurise

H - Lartesia e shkalles

β - Kendi i skarpates

Rrezja e ktheses se automjetit

Rrezja e ktheses se automjetit llogaritet me formulën :

$$R = 1.2R_{min}$$

R_{min} – Rrezja minimale e ktheses se automjetit

Per automjete me aftesi transportuese :

- 4 – 5 ton rrezja minimale eshte 8.5 m
- 10 ton rrezja minimale eshte 10.5 m
- mbi 30 ton rrezja minimale eshte 12 m

Largesia nga aksi i rruges se levizjes se automjeteve deri te vija e brezit te sigurimit llogaritet :

$$C_l = \frac{K}{2} + 1.5 \quad \text{ku :}$$

K – gjeresia e karrocere se automjetit

Gjeresia e brezit te sigurise, mbi te cilat ndalohet vendosja e mjeteve te transportit llogaritet :

$$B = H(\cot\alpha - \cot\beta) \quad \text{ku :}$$

β – Kendi i qendrushmerise se shpatit te shkalles ($35^\circ - 60^\circ$)

α – Kendi i pjerrtise se shpateve te shkalles ($65^\circ - 80^\circ$)

Eshte detyra e drejtuesit teknik te karieres qe te llogarise ne cdo rast gjeresine e sheshit te punes sipas skemave kur automjeti leviz ne nje drejtim, kur ngarkimi dhe transporti behen ne sheshe te ndryshme. Pavarsisht nga skema e levizjes se automjeteve, afrimi i tyre prane ekskavatorit duhet te kryhet ne drejtim te kundert me levizen e tij ne menyre qe gjate ngarkimit, kova te mos kaloje mbi kabinen e shoferit. Gjeresia e shesheve te punes ne shkembenj te forte luhatet nga 12 – 13 m deri ne 30 – 35 m.

Blloku dhe gjatesia e frontit te punes

Gjatesia e bllokut ne shkembenj te forte varion nga 200-300m ne 400-500m.

Fronti i shfrytezimit te mineralit perfaqson gjatesine totale te fronteve te shkalleve ne nxjerrje minerali. Shpejtesia e zhvendosjes se fronteve ne njesi kohe (muaj, vite) perfaqson intesitetin e shfrytezimit te vendburimit. Zakonisht zhvendosja vjetore fillon me 10-15m deri ne 250 m/vit.

Punimet e zbulimit

Shkembijnjte qe hiqen per te zbuluar mineralin e dobishem perbejne mbulesen, ndersa punimet qe kryhen per heqjen e tyre quhen punime zbulimi. Zbulimi i ketij objekti eshte bere plotesisht gjate periudhes se shfrytezimit qe nga marrja e lejes

Percaktimi i thellesise racionale te karrieres

Ne percaktimin e thellesise racionale te karrieres merren parasysh keto faktore tekniko-ekonomik:

- Elementet e shtrirshmerise se vendburimit
- Permasat e vendburimit
- Vetite fiziko-mekanike te mineralit dhe shkembjenje rrethues.
- Cilesia e mineralit qe shfrytezohet.
- Humbjet dhe varferimi i mineralit te dobishem.
- Prodhueshmeria e karrieres.
- Afati i ekzistences karrieres.
- Kushtet klimaterike.
- Krijimi i kushteve te sigurise ne pune.

Thelesia perfundimtare e karrieres mund te percaktohet sipas koeficientit mesatar te zbulimit. Madhesia e saj arrihet ne ate thellesi, ne te cilen koeficienti mesatar i zbulimit eshte i barabarte me ate kufitar. Si rrjedhoje kosto e 1 m³ mineral te nxjerre me karriere dhe nentoke eshte e barabarte dhe shpenzimet per shfrytezimin e gjithe vendburimit jane te njejta si per shfrytezimin me siperfaqe dhe nentoke.

Jo gjithnje rezultati ekonomik eshte percaktues ne thellesine e karrieres. Ai kufizohet per shkak te sigurimit te punimeve, sepse me rritjen e thellesise se karrieres, qendrueshmeria e shpateve te saj ulet dhe shfaqet rreziku i shembjes se tyre ose i shkarjeve te medha. Ne projektim mundesia e shembjes se shpateve te karrieres duhet te merret parasysh dhe te parashikohen masa per parandalimin e tyre. Ne percaktimin e thellesise se karrieres duhet te merren parasysh kushtet hidrogjeologjike te vendburimit dhe rreshqitjet tektonike te cilat ndikojne negativisht ne qendrueshmerine e shpateve te karrieres.

Disa nga rregullat kryesore mbi kryerjen e punimeve me lende plasese

Pashaportat per kryerjen e punimeve me lende plasese duhet te pergatiten nga drejtuesi teknik i shoqerise per cdo shperthim qe kryhet ne karriere e cila pervec treguesve teknologjik duhet te permbaje: Drejtuesi teknik i punimeve me lende plasese percakton kufinjte e zones se rrezikshme ne varesi te kushteve te terrenit, llojit te punimeve me lende plasese te cilat mund te ndryshojne nga projekti. Ne rregulleren e sigurimit teknik zona e parrezikshme konsiderohet jo me e vogel se 300m nga vendi i shperthimit.

Te gjithe operacionet e punes gjate pergatitjes, shperthimit deri ne kthimin e punetoreve ne vendet e punes kryhen per cdo shperthim nen pergjegjesine e drejtuesit teknik te punimeve.

Kontrolli dhe masat pas shperthimit të minave

Pas shperthimit të minave, zjarrmëtari me minatorin kontrollojnë frontin e punës dhe rrëzojnë copat e shkëmbinjve që varen. Kur vërehet së kanë mbetur mina të paplasura (ose dyshohet për to), zjarrmëtari që kryen shperthimin vendos shenjë dalluese në birën e paplasur dhe një pengesë kalimi duke venë menjëherë në dijeni brigadierin e ndërresës. Në frontet ku kanë mbetur mina të paplasura ndalen të gjitha punët e tjera.

Punët për likuidimin e minave të paplasura kryhen nën drejtimin e përgjegjës të ndërresës ose nga vetë zjarrmëtari sipas udhëzimeve të tij, të shefit ose teknikut të sektorit . Kur nga numërimi rezultojnë mina me fitil të zakonshëm të paplasura dhe nga kontrolli i frontit nuk

duken, vazhdon pastrimi me kujdes i materialit derisa të zbulohen dhe pastaj merren masa për likuidimin e tyre.

Minat e paplasura likuidohen nga zjarrmëtari që ka bërë shpërthimin. Në rast se ai për arsye të ndryshme nuk ka mundësi të bëjë likuidimin e tyre brenda ndërresës së vet, pasi vendos tabelën e ndalimit të kalimit, lajmëron brigadierin, zjarrmëtarin dhe minatorin e ndërresës pasardhëse. Në rast se pas shpërthimit elektrik mbeten mina të paplasura dhe fijet e tyre duken, zjarrmëtari para së gjithash bën lidhjen dhe shpërthimin e tyre. Në qoftë se edhe kësaj rradhë nuk shpërthejnë, ai menjëherë bashkon fijet e kapsollave duke formuar qark të shkurtër. Në të gjitha rastet kur në frontet e punës minat nuk mund të shpërthehen për arsye të ndryshme teknike (linja e shpërthimit nuk mund të rregullohet etj.), ato konsiderohen të paplasura dhe veprohet njëllë si për të gjitha rastet kur mbeten mina të paplasura. Çdo minë e paplasur shënohet në librin që hapet për këtë qëllim.

dh) informacionin për infrastrukturën e nevojshme për lidhjen me rrjetin elektrik, furnizimin me ujë, shkarkimet e ujërave të ndotura dhe mbetjeve, si dhe informacion për rrugët ekzistuese të aksesit apo nevojën për hapje të rrugëve të reja;

Furnizimi me energji elektrike

Ne objekt nuk parashikohen investime të reja për lidhjen me energji elektrike pasi shoqëria i ka bërë investimet gjatë zotërimit të lejes së kerkim - zbulimit. Lidhja telefonike do të jetë mobile. Nuk lind nevoja për furnizim me ujë teknologjik.

Sasia e ujit dhe menyra e largimit të tij

Sic është trajtuar dhe me lart, periferia e zonës ku ndodhet objekti ka një shprehje karakteristike të perrenjve, prroskave, rrekeve etj. Ushqimi i vetëm i prurjeve të lengeta janë rreshjet e shiut dhe debores. Tipar karakteristik i rregjimit hidrologjik është luhajtja e theksuar e niveleve të tyre gjatë vitit që lidhet kryesisht me nivelin e reshjeve. Periudha me prurje të larta zgjat gjatë muajve Tetor-Maj dhe me prurje të pakta Qershor – Shtator. Rrjedhja minimale është e lidhur me rreshjet e pakta dhe avullimin e fuqishëm për shkak të temperaturave të larta. Rrjeti hidrografik i perrenjve përben zonën e drenimit edhe për objektin që do të shfrytëzohet. Nga monitorimi sistematik që do të bëhet prurjeve të ujit i rekomandohet shoqëria që me shtimin e tyre të merren masa për kanalizimin dhe drenimin e tyre jashtë zonës ku do të kryhen punimet e shfrytëzimit.

Shkëmbenjtë e ndryshëm të mbushur me ujë, pasi preken prej punimeve minerare, humbasin qëndrueshmëri nëpër shpatë, gjë që sjell pasoje uljen e rendimentit në punë të punëtorit, pengon përdorimin e mjeteve të fuqishme, dhe krijon mundësi të rreshqitjeve ose të shembjeve.

Tharja e sipërfaqes së vendburimit dhe mbrojtja e tij nga hyrja e ujërave kryhet me anën e krijimit të rrjetit të kanaleve kullues. Dyshëmeja e këtyre kanaleve duhet të arrijë deri në shkëmbenjtë rrethues. Kanalet vendosen në krye të vendburimit ose gjithë perimetrin e tij duke ndërprerë drejtimin e rrjedhës së ujërave. Uji i grumbulluar dergohet nëpërmes tyre jashtë kufijve të vendburimit në perroi ose lumin me të afërt.

Në procesin e shfrytëzimit nuk përdoret perzierje materiale, Nuk përdoren kimikate sintetike apo laboratorike

e) programi për ndërtimin, kohëzgjatjen e ndërtimit, kohëzgjatjen e planifikuar të funksionimit të projektit, kohën e mundshme të përfundimit të funksionimit të projektit dhe, sipas rastit, edhe fazën e planifikuar të rehabilitimit të sipërfaqes pas mbarimit të funksionimit të projektit;

Shoqëria zhvillone aktivitetin e shfrytëzimit të mineralit të kromit prej vitësh dhe ka të ngritur të gjithë infrastrukturën e nevojshme për vazhdimin e këtij aktiviteti. Bazuar në Ligjin Minerar afati i vlefshmerisë për fazën fillestare të zhvillimit të këtij aktiviteti është 25 vite ose 2023 - 2048 me të drejtë shtyrje edhe 10 vite të tjera. Paraprakisht mendohet që përfundimi i funksionimit të këtij aktiviteti të jetë viti 2058. Me mbylljen e këtij aktiviteti fillon faza e rehabilitimit të këtij objekti mbi bazën e një projekti mbylljeje rehabilitimi dhe monitorimi në përputhje me kërkesat e Legjislativës në fuqi.

Për të gjykuar dhe përcaktuar drejt mënyrën e shfrytëzimit të objektit u krye, llogaritja e rezervave. Duke marrë në konsideratë elemente të tjera si: topografine, sasine e rezervave, karakteristikat gjeomekanike të shkëmbinjve, elementet e shtruarjes etj., është parashikuar që në këto objekte të vazhdojë të aplikohet mënyra e shfrytëzimit me nentokë dhe me sipërfaqe.

ë) mënyrat dhe metodat që do të përdoren për ndërtimin e objekteve të projektit;

Për shkak të karakteristikave që ka trupi mineralor në këto zone është parashikuar që shfrytëzimi i tij të bëhet me sistem shfrytëzimi nentokë dhe sipërfaqe.

Sic theksuam me sipër objekte të këtij projekti janë hapja e rrugës, vendosja e kontenerit etj., të cilat do të instalohen vitin e parë të fillimit të punimeve mbi bazën e projekteve specifike që do të hartohen për këto qëllime.

Për të gjykuar dhe përcaktuar drejt mënyrën e shfrytëzimit të objektit u krye, për çdo shkallë, llogaritja e rezervave, volumi i zbulimit dhe u llogarit koeficienti mesatar i zbulimit. Duke marrë në konsideratë elemente të tjera si: topografine, sasine e rezervave, karakteristikat gjeomekanike të shkëmbinjve, elementet e shtruarjes dhe koeficientin paraprak të zbulimit për heqjen e dherave dhe shkëmbinjve me çarje në sipërfaqe sipas shkallëve.

f) lëndët e para që do të përdoren për ndërtimin dhe mënyrën e sigurimit të tyre (materiale ndërtimi, ujë dhe energji);

Sic u trajtua më lart në këto objekte nuk do të ndërtohen objekte sipërfaqësore e për rrjedhojë nuk lind nevoja për përdorimin e materialeve të ndërtimit. Lende e parë kryesore që do të përdoren janë lëndet djegëse (Diesel) dhe lende plasese.

g) informacion për lidhjet e mundshme të projektit me projekte të tjera ekzistuese përreth / pranë zonës së projektit;

Në zonën e projektuar për shfrytëzim prej vitësh ka zhvilluar aktivitet shfrytëzimi të mineralit të kromit miniera e kromit Bulqize si edhe shumë subjekte të tjera private. Janë të gjitha mundësitë e lidhjes së këtij projekti me rruget, linjat e energjisë elektrike etj., me ato ekzistuese në periferi të kësaj zone.

gj) informacion lidhur me alternativat e marra në konsideratë për sa i takon përzgjedhjes së vendndodhjes së projektit dhe teknologjisë që do të përdoret;

Procesi i përzgjedhjes së projektit, si dhe alternativat gjatë hartimit të projektit/veprimtarisë i janë nënshtruar Vendimit nr. 22, dt. 08.09.2023 të Këshillit Teknik Shkencor të SH.GJ.SH. për shndërrimin nga Leje Minerare të kërkuar - zbulimit nr.1908 dt.09.04.2021, në Leje Minerare shfrytëzimi në objektin "Shkolla-Zabeli" Bashkia Bulqize, Qarku Diber me një sipërfaqe prej 0.994 km², në të cilën është përcaktuar sipërfaqja dhe koordinatat e vendndodhjes së projektit.

Teknika dhe teknologjia e zhvillimit të punimeve të shfrytëzimit mer parasysh parandalimin e rreziqeve mjedisore. Në rastin konkret shfrytëzimi do të bëhet me nentokë, gjë që minimizon shkarkimet në ajër të pluhurave, zhurmave dhe gazrave, duke i bërë ato të papërfillshme.

Në projekt parshikohen zgjidhje teknike të punës në raport me punonjësit që do të punojnë në objekt dhe kalimtarëve të zonës. Me rritjen e numrit të punonjësve, shtimit të paisjeve teknologjike ndikimet në mjedis do të trajtohen në përputhje me këto ndryshime.

Në këtë projekt janë kryer paraprakisht llogaritja e shpenzimeve që kryhen për nxjerrjen e 1 ton mineralit të kromit me shfrytëzim sipërfaqësor dhe shfrytëzim nentokesor, nga ku ka rezultuar që shpenzimet e shfrytëzimit me nentokë janë shumë më të vogla ose të pakrahueshme me shfrytëzimin sipërfaqësor.

Kjo mënyrë shfrytëzimi realizon mekanizimin e plotë të proceseve të zbulimit dhe prodhimit të mineralit duke përdorur mekanizma bashkohore me efektivitet të lartë ekonomik në proceset e rrezimit të mineralit, ngarkimit dhe transportit të tij; Realizon siguri të lartë në punë dhe kushte shumë të mira pune, rendiment të lartë dhe kosto të ulët në nxjerrjen e mineralit.

Në zgjedhjen e sistemit të shfrytëzimit janë marrë në konsideratë :

- *Konditat tekniko - minerare të vendburimit,*
- *Mënyra e ngarkimit, transportit dhe depozitimit*
- *Mënyra e ngarkimit dhe transportit të mineralit në brendësi të minierës dhe jashtë saj*
- *Mjetet e ngarkimit që parashikohen të përdoren*
- *Mënyra e rrezimit të mineralit .*

h) të dhënat për përdorimin e lëndëve të para gjatë funksionimit, përfshirë sasinë e ujit të nevojshëm, energjisë, lëndëve djegëse dhe mënyrën e sigurimit të tyre;

Gjatë funksionimit të këtij projekti do të përdoren lëndë djegëse dhe energjia elektrike ndërsa uji teknologjik nuk do të nevojitet. Infrastruktura për të siguruar lëndët e para janë të siguruar nga investimet e kryera nga shoqëria gjatë viteve të zhvillimit të aktivitetit.

i) të dhëna për aktivitete të tjera që mund të nevojiten për zbatimin e projektit, si ndërtimi i kampeve apo rezidencave etj.;

Gjatë zbatimit të projektit nuk do të lindë nevoja për ndërtim të kampeve apo rezidencave të reja. Është vendosur një kontener me funksionin e zyrave, magazine etj.. .

j) informacion për lejet, autorizimet dhe licencat e nevojshme për projektin, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/ licencimin e projektit.

Zbatimi i këtij projekti fillon me paisjen e shoqërisë me leje shfrytëzimi nga Ministria e Infrastruktura dhe Energji, si edhe lejen mjedisore nga Ministria e Mjedisit për këto zone. Sqarohet se shoqëria është e rregjistruar në Q.K.B. si shoqëri me përgjegjësi të kufizuar. Gjithashtu zhvillon prej vitësh aktivitet shfrytëzimi dhe kërkim zbulimi.

Lejet dhe licencat e nevojshme për projektin, të kërkuesit nga legjislacioni në fuqi do të jenë :

- Leja mjedisore e leshuar nga Ministria e Mjedisit dhe Q.K.B. pa afat
- Leja e shfrytëzimit e leshuar nga Ministria e Infrastruktura dhe Energji dhe Q.K.B. me afat 25 vjet dhe me të drejtë shtyrje edhe 10 vite të tjera.

k) kopje të lejeve, autorizimeve dhe licencave që disponon zhvilluesi për projektin e propozuar, në përputhje me përcaktimet e bëra në legjislacionin në fuqi, si dhe institucionet kompetente për lejimin / autorizimin/licencimin e projektit.

Shoqëria disponon këto leje për zhvillimin e këtij aktiviteti :

- Lejes Minerare kërkim- zbulimit nr. 1908 dt.09.04.2021
- Vendimi I SHGJSH nr. 22, dt. 08.09.2023 për shndërrimin nga Lejes Minerare se kërkim-zbulimit nr. 1908 dt.09.04.2021, në Leje minerare shfrytëzimi në objektin "Shkolla - Zabeli" Bashkia Bulqize, Qarku Diber.

PERGATITI

"D.E.A. PROJEKT" SH.P.K.

licensuar nga Q.K.L. për shërbime ekspertize profesionale lidhur me ndikimin në mjedis.

nr. license LN-4030-I I-2017

EKSPERT MJEDISOR

GEZIM DAUTI

